

Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 december 2024
Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 december 2024

Aan de orde is het **tweeminutendebat Raad Buitenlandse Zaken d.d. 16 december 2024 (CD d.d. 12/12)**.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat over de Raad Buitenlandse Zaken van 16 december. De eerste spreker van de zijde van de Kamer is mevrouw Piri van de fractie van GroenLinks-PvdA.

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Nu wil ik de minister wel danken, voor de beantwoording tijdens het commissiedebat. We hebben lang gesproken over Georgië. Mijn collega's van de VVD zullen straks met een motie komen die ik mede indien. Ik hoorde de minister zeggen dat hij echt graag wil pleiten voor nieuwe en eerlijke verkiezingen, maar dat hij er een hard hoofd in heeft hoe haalbaar dat is. Maar ik waardeer in ieder geval de inzet van de minister.

We hebben het ook lang gehad over Syrië. Volgende week komen we daar ongetwijfeld nog uitgebreider op terug, maar alvast deze motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Turkije en zijn proxy's hun aanvallen op de Koerden in Syrië hebben opgevoerd;

verzoekt de Nederlandse regering met klem om bilateraal en in EU-verband de Turkse regering op te roepen tot onmiddellijke beëindiging van deze aanvallen en de rechten van de Koerden in de Syrische politieke transitie te waarborgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Piri en Paternotte.

Zij krijgt nr. 2990 (21501-02).

Mevrouw **Piri** (GroenLinks-PvdA):

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Piri. De volgende spreker is de heer Paternotte van D66.

De heer **Paternotte** (D66):

Voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Syriërs dankzij de val van Assad na decennia de kans hebben gekregen het land opnieuw op te bouwen en er enorme humanitaire hulp nodig is;

overwegende dat Syrië tijd nodig zal hebben voor de fysieke wederopbouw en voor het bouwen aan een vrije democratie;

overwegende dat sancties ingesteld tegen het Assad-regime een hindernis kunnen vormen voor de benodigde humanitaire hulpverlening en het ook niet wenselijk is om die sancties overhaast op te heffen;

verzoekt het kabinet er tijdens de RBZ voor te pleiten zo snel als mogelijk in kaart te brengen welke sancties tijdelijk kunnen worden verlicht of opgeschort,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte en Kahraman.

Zij krijgt nr. 2991 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Israël de gedemilitariseerde zone met Syrië heeft bezet in reactie op de val van het regime van Assad;

overwegende dat Israël hiermee VN-resoluties schendt en de soevereiniteit van Syrië aantast;

verzoekt het kabinet de Israëlische bezetting van de gedemilitariseerde zone in Syrië te veroordelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte en Piri.

Zij krijgt nr. 2992 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Joint Expeditionary Force onder andere werkt als testomgeving voor innovaties op het gebied van operaties en technologie;

overwegende dat de JEF-landen sterk gebaat kunnen zijn bij deelname van Oekraïne, vanwege de enorme Oekraïense kennis van moderne oorlogsvoering;

overwegende dat Oekraïense deelname ook een belangrijk signaal is richting Rusland en opnieuw onderstreept dat de toekomst van Oekraïne in het Westen ligt;

verzoekt het kabinet om tijdens de JEF-top in Estland te pleiten voor lidmaatschap van Oekraïne van de Joint Expeditionary Force,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte en Piri.

Zij krijgt nr. 2993 (21501-02).

De heer Paternotte (D66):

Voorzitter. Op dit laatste punt: Oekraïne zit op een onomkeerbaar pad naar de NAVO, zeggen we steeds, maar worden er wel stappen gezet op dat pad? Toetreding tot de JEF is iets waarvoor de Oekraïense president Zelensky zich heeft uitgesproken bij premier Starmer en bij de premier van Estland. Het zou heel erg goed zijn als juist ook bij de top in Estland hierin een stap gezet kan worden. Ik snap dat de minister het niet meteen voor elkaar krijgt, maar de vraag die wij met de motie stellen, is of hij zich ervoor wil gaan inzetten. Dat zou denk ik naar Oekraïne een goed signaal zijn, namelijk dat ook met dit kabinet Nederland nog voorop durft te lopen bij de steun aan Oekraïne.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Paternotte. Dan is nu het woord aan de heer Van Baarle van de fractie van DENK.

De heer Van Baarle (DENK):

Voorzitter.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat er volstrekt onvoldoende middelen zijn om aan de humanitaire noden in Syrië te voldoen;

overwegende dat het land door een turbulente politieke periode gaat en dat een humanitaire crisis dit zal verergeren;

overwegende dat het van belang is zo mogelijk in te zetten op het ondersteunen van de Syriërs in de transitie naar een vrije staat met gelijke rechten voor iedereen;

verzoekt de regering om bij de aankomende Raad Buitenlandse Zaken te inventariseren wat de maximaal mogelijk haalbare steun voor Syrië kan zijn en actief uit te dragen dat deze steun met spoed voor Syrië ingezet moet worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 2994 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Bashar al-Assad met zijn regime verschrikkelijke misdaden heeft gepleegd en dat deze niet onbestraft mogen blijven;

verzoekt de regering maximaal in te zetten op het voortzetten van de gezamenlijke procedure met Canada tegen het oude regime en internationaal draagvlak te zoeken voor de

voortzetting en versterking van de VN-bewijsbank voor Syrië en voortzetting en versterking van de UN Commission of Inquiry,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 2995 (21501-02).

De heer Van Baarle (DENK):

Voorzitter. We hebben gezien dat Israël is begonnen met het waarmaken van, volgens sommigen binnen de extreemrechtse Israëlische regering, de droom van een groot Israël. Smotrich heeft zelfs gezegd tot Damascus te willen gaan met het Israëlische leger. We zien dat Israëlische tanks inmiddels tot 20 kilometer afstand van Damascus zijn genaderd. Dit mag niet zonder gevolgen blijven. Daarom de volgende motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering een volledig handelsembargo in te stellen tegen Israël,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Baarle.

Zij krijgt nr. 2996 (21501-02).

De heer Van Baarle (DENK):

Ik dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van Baarle. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van der Burg van de VVD.

De heer Van der Burg (VVD):

Een viertal moties.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat landen als Rusland, China en Iran de onzekere — vaak langdurige — fase van toetredingsprocedures in kandidaat-lidstaten gebruiken om hun strategische invloed te vergroten;

overwegende dat dit de veiligheid en stabiliteit van de Europese Unie in sterke mate negatief kan beïnvloeden;

verzoekt het kabinet de AIV (Adviesraad Internationale Vraagstukken) te vragen om een advies uit te brengen waarin hij strategieën vanuit het principe van gefaseerde toetreding verkent om kandidaat-lidstaten een (economisch) perspectief te bieden waarbij voor- en nadelen hiervan in beeld worden gebracht,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Burg en Kahraman.

Zij krijgt nr. 2997 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de politie in Georgië gewelddadig optreedt tegen onrusten en protesten naar aanleiding van ondemocratisch verlopen verkiezingen;

constaterende dat de Nederlandse regering dit veroordeelt en in navolging hiervan wil dat de EU visumafspraken met Georgië opschort;

van mening dat de regering hiermee niet de leiders van Georgië, maar de gehele bevolking inclusief de oppositie raakt;

verzoekt de regering — in navolging van de Baltische staten — primair in te zetten op sancties aan de Georgische leiders, zonder taboes,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Burg, Piri en Kahraman.

Zij krijgt nr. 2998 (21501-02).

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het autocratische regime van Assad ten val is gebracht in Syrië;

overwegende dat dit mogelijk positieve geopolitieke gevolgen heeft, maar ook onzekerheid teweegbrengt voor minderheden, zoals Koerden, jezidi's en christenen;

overwegende dat de EU een belangrijke rol kan spelen in het bewerkstelligen van een stabiele Syrische staat;

verzoekt de regering in de gezamenlijke Europese aanpak wat betreft Syrië de bescherming van minderheden tegen extremisme, jihadisme en terrorisme centraal te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van der Burg.

Zij krijgt nr. 2999 (21501-02).

De heer **Van der Burg** (VVD):

En de laatste.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat reisadviezen van de rijksoverheid een belangrijk hulpmiddel zijn voor Nederlandse burgers om de risico's in een land in te schatten;

overwegende dat er nu alleen een groen, geel, oranje en rood reisadvies bestaat en dat rode reisadviezen niet altijd worden opgevolgd;

verzoekt de regering om een zwart reisadvies te onderzoeken voor (regio's van) landen die zich schuldig maken aan gijzeldiplomatie, zoals Iran en Rusland;

verzoekt de regering in Europees verband op te trekken om te voorkomen dat gijzeldiplomatie wordt ingezet voor financieel gewin of voor de afzwakking van Europese sancties,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door de leden Van der Burg en Piri.

Zij krijgt nr. 3000 (21501-02).

Dank u wel, meneer Van der Burg. U heeft snel gelezen, maar u was toch over tijd. We zien het door de vingers.

De heer **Van der Burg** (VVD):

Zes seconden, voorzitter. Zes.

De **voorzitter**:

Zeven zelfs. De heer Paternotte heeft ook een interruptie.

De heer **Paternotte** (D66):

Volgende keer gewoon vijf moties proberen. Ik weet zeker dat Eric van der Burg dat kan. Mijn vraag gaat over de reisadviezen. Dat verzoek heeft u bij de begroting toch ook al ingediend? Wat is er gebeurd?

De heer **Van der Burg** (VVD):

We hebben de afgelopen tijd met mensen gesproken. Op basis daarvan is de motie, zoals de heer Paternotte in de snelheid wellicht niet helemaal heeft gehoord, aangepast. Ze is dus veranderd ten opzichte van de vorige keer. Verder wijs ik erop dat de heer Jetten, een partijgenoot van de heer Paternotte, de afgelopen zes weken dezelfde voorstellen in de Kamer heeft gedaan. Ik volg hierin de lijn van D66. Dat moet de heer Paternotte toch appreciëren.

De heer **Paternotte** (D66):

De heer Eric van der Burg steelt natuurlijk vaker ideeën van D66, maar dat vinden wij alleen maar goed. Er is geen betere vorm van vleierij dan imitatie. Ik vraag wel wat dan het verschil is ten opzichte van de vorige motie.

De heer **Van der Burg** (VVD):

Dat we het hier nadrukkelijk koppelen aan landen die gebruikmaken van gijzeldiplomatie. We willen niet dat mensen die gewoon hun familie gaan bezoeken in landen met een rood reisadvies, hierdoor worden gedupeerd.

Tot slot, voorzitter. We nemen slechts de processen over van D66, want op inhoud halen wij ze wél binnen.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Van der Burg. De minister heeft aangegeven tien minuten nodig te hebben. De Kamer is wat onrustig. Over tien minuten komen we weer bij elkaar. Ik schors de vergadering tot ongeveer 19.57 uur.

De vergadering wordt van 19.47 uur tot 19.57 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendeбат Raad Buitenlandse Zaken. Het woord is aan de minister van Buitenlandse Zaken voor de appreciatie van de moties zoals ingediend in de eerste termijn van de Kamer.

Minister Veldkamp:

Voorzitter. De eerste motie van mevrouw Piri en de heer Paternotte op stuk nr. 2990 gaat over Turkije, aanvallen, Koerden en de Syrische politieke transitie. Ik deel de zorg over de positie van diverse groepen, niet alleen Koerden, maar ook christenen, druzen, alawieten en dergelijke, in het debat ook genoemd. Er wordt gevraagd die zorg over te brengen in de Raad en aan Turkije. Ook Turkije heeft steun uitgesproken voor een door de VN geleid proces in Syrië. We erkennen de Turkse veiligheidszorgen in de regio. Het is hun toegestaan die te beschermen. Het is wel zaak dat de soevereiniteit en territoriale integriteit van Syrië in het oog wordt gehouden. Al met al kom ik gezien de operaties die worden uitgevoerd in Noord-Syrië tot een oordeel Kamer voor deze motie.

De motie-Paternotte/Kahraman op stuk nr. 2991 gaat over het in kaart brengen in de EU welke sancties tijdelijk kunnen worden verlicht of opgeschort. Dat doen we graag. Dat gaan we maandag doen. Oordeel Kamer.

Dan de motie-Paternotte/Piri op stuk nr. 2992. Die verzoekt het kabinet de Israëlische bezetting van de gedemilitariseerde zone in Syrië te veroordelen. Die ontraad ik. Ik wijs net als bij Turkije op de legitieme veiligheidszorgen. Het moet wel tijdelijk zijn wat hier gebeurt. Met een verwijzing naar het debat kom ik tot ontraden.

De heer Paternotte (D66):

Erkent de minister dat die bezetting in strijd is met het internationaal recht? Vraag twee: wat bedoelt hij met "tijdelijk"?

Minister Veldkamp:

Tijdelijk, zolang als de veiligheidszorgen voortduren. Wat betreft het internationaal recht: Nederland erkent niet de annexatie van de Golanhoogvlakte. Die wordt niet erkend door Europese lidstaten. Nee, hoe moet ik het zeggen ... De annexatie door Israël van de Golanhoogvlakte wordt door geen enkele EU-lidstaat volkenrechtelijk erkend. Dat geldt ook voor deze area of separation, een area of separation die voortkomt uit het disengagement-akkoord tussen Israël en Syrië uit 1974.

De heer Paternotte (D66):

Als Israël het internationaal recht schendt en dat niet eens veroordeeld kan worden, wat is dan het effect van het internationaal recht in het Midden-Oosten?

Minister Veldkamp:

Wij erkennen volkenrechtelijk niet het gezag van Israël over de Golanhoogvlakte. Dat is staand beleid. Ik heb het hier over deze activiteit in deze bufferzone, in deze area of separation. Ik kijk ook naar het disengagement-akkoord van 1974. Het gaat hier om twee staten die nog steeds in oorlog zijn. Als ik consistent wil zijn ten aanzien van de legitieme veiligheidszorgen van Turkije, ben ik dat ook ten aanzien van de legitieme veiligheidszorg van Israël.

De voorzitter:

De minister continueert.

Minister Veldkamp:

Voorzitter. De motie-Paternotte/Piri op stuk nr. 2993 gaat over bij de eerstvolgende top van de Joint Expeditionary Force pleiten voor lidmaatschap van Oekraïne. Ik kijk met sympathie naar "pleiten". Ik weet nog niet of de deelnemende landen allemaal voor zijn. Zoals de heer Paternotte weet, stel ik het uitstralen van eenheid richting Moskou en Poetin boven hele hoekige stekels. Maar deze motie is zo geformuleerd dat we dit kunnen meenemen naar de JEF-top en daarin kunnen betrekken. Daarmee geef ik de motie oordeel Kamer. Ik wil wel het beeld rechtzetten dat in het debat ontstond alsof Nederland niet volop bezig zou zijn met steun aan Oekraïne. Dat doen we, dat blijven we doen en we zitten echt in de voorhoede.

Dan de motie-Van Baarle op stuk nr. 2994 over bij de aankomende Raad Buitenlandse Zaken inventariseren wat de maximaal mogelijk haalbare steun voor Syrië kan zijn en over actief uitdragen. Ja, daar gaan we mee aan de slag. Oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 2995 is ook van de heer Van Baarle en gaat over de VN-bewijsbank voor Syrië en voortzetting en versterking van de UN Commission of Inquiry. Dit past ook bij de Nederlandse rol. De gezamenlijke procedure met Canada zijn we met Canada aan het bespreken. Dit is staand beleid. Ik kan de motie overnemen. Oordeel Kamer.

De voorzitter:

Wat is de appreciatie van de motie op stuk nr. 2995?

Minister Veldkamp:

Ik kan de motie oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

Oordeel Kamer.

Minister Veldkamp:

Soms helpt een oordeel Kamer ook, omdat we dan met z'n allen eraan herinnerd worden dat we deze motie hadden en dat we die inderdaad ook uitvoeren als deze door een Kamermeerderheid wordt gesteund.

De voorzitter:

Oordeel Kamer wil zeggen: geen bezwaar tegen de inhoud en strekking van de motie en de motie heeft meerwaarde. Dat is dus iets anders dan "overnemen".

Minister Veldkamp:

Ja, hij heeft meerwaarde.

De voorzitter:

Oké, overnemen. Sorry, oordeel Kamer. De motie op stuk nr. 2995 krijgt oordeel Kamer.

Minister **Veldkamp**:

Ja. De motie op stuk nr. 2996 is ook van de heer Van Baarle. De motie verzoekt om een handelsembargo in te stellen tegen Israël. Ik ga de motie ontraden. De heer Van Baarle zal niet verrast zijn. Wij zijn geen voorstander van een boycot. Wij zijn tegen BDS. Daarmee ontraden.

De motie-Van der Burg/Kahraman op stuk nr. 2997 over de Adviesraad Internationale Vraagstukken vragen om een advies uit te brengen over gefaseerde toetreding en het verkennen van kandidaat-lidstaten. Graag oordeel Kamer. Wat mij betreft kan de AIV er dan mee aan de slag gaan. Zoals u weet, kunt u als Kamer ook zelf de Adviesraad om een advies vragen. Mogelijk kunnen de Kamer en het kabinet dat in gezamenlijkheid doen. Ik kan deze motie in ieder geval oordeel Kamer geven.

De motie-Van der Burg/Piri/Kahraman op stuk nr. 2998 gaat over Georgië en verzoekt om in navolging van de Baltische staten primair in te zetten op sancties aan de Georgische leiders, zonder taboes. Ja, daar wil ik proactief invulling aan geven, met verwijzing naar het debat. Oordeel Kamer.

Dan de motie-Van der Burg op stuk nr. 2999 over de gezamenlijke Europese aanpak wat betreft Syrië en de bescherming van minderheden tegen extremisme, jihadisme en terrorisme. Dat is een heel belangrijk bestanddeel van ons beleid. Dat nemen we mee in de kern van ons beleid. Daarmee oordeel Kamer.

De motie-Van der Burg/Piri op stuk nr. 3000 gaat over het zwarte reisadvies. Ik zie welke nuance in de tekst is aangebracht vergeleken met de tekst die voorlag bij de begrotingsbehandeling. Deze motie kan ik oordeel Kamer geven.

Voorzitter. Als ik het goed heb, ben ik daarmee aan het eind gekomen van de appreciaties van de moties.

De **voorzitter**:

Dank u wel, zeg ik tegen de minister. Dan is hiermee het einde gekomen van dit debat.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Ik schors de vergadering voor 30 minuten. We komen dan dus bij elkaar om 20.35 uur om te stemmen over alle begrotingen, amendementen, moties van dit debat en moties van het vorige debat. Ook zijn er nog wat hoofdelijke stemmingen. Dus over 30 minuten komen we weer bij elkaar. Ik schors de vergadering.

De vergadering wordt van 20.05 uur tot 20.41 uur geschorst.